

TEMA: GDPR

» Eksplosjonsartet utvikling

FÅR EFFEKT: Ove André Vanebo, personvernadvokat i Kluge, ser en eksplosiv utvikling i antallet GDPR-saker i EU.

FOTO: TORGEIR KVEIM STI

Dobling i antall rapporterte personvernbrudd i flere land

GDPR ble spådd å bli en kortvarig hype. Tallene viser at lovverket blir tatt høyst på alvor.

■ TORGEIR KVEIM STI
torgeir.sti@finansavisen.no

– Det har vært diskusjoner om hva slags effekt lovverket ville få på nasjonal praksis. Det vi ser nå er at folk bryr seg, og tilsynene i Europa vil få mye å gjøre, sier Ove André Vanebo, personvernadvokat i Kluge.

Personvernforordningen

GDPR har stått høyt på dagsorden i europeisk næringsliv det seneste året. Frykten for bøter opp mot 20 millioner euro eller 4 prosent av global omsetning forrige regnskapsår, har fått sving på store og små selskaper med skjeletter i skapet. Økningen i antall klager viser at lovverket tas på alvor, og nå er de første bøkene begynt å komme.

– Tallmaterialet viser er en

eksplosjonsartet utvikling, sier Vanebo.

Bøteleggingen øker

Den største varslede boten så langt er fra det britiske Information Commissioner's Office (ICO), som har pålagt Facebook å betale ytterst beskjedne 5,5 millioner kroner for brudd på personvernregelverket i etterkant av Cambridge Analytica-skandalen, der data om 50 millioner brukere ble misbrukt. I Storbritannia ble det rapportert om 6.281 brudd på personvernloven mellom 25. mai og 3. juli, en økning på 160 prosent fra i fjor.

Men også i flere andre EU-land har bøteleggingen begynt.

I Østerrike ble nylig den første boten på 4.800 euro gitt for brudd på forordningen. Ytterligere 115 prosesser er igangsatt. I Irland ble

det rapportert om 1.184 databrudd de to første månedene etter GDPR trådte i kraft, mot et gjennomsnitt på 270 pr. måned i fjor.

I Estland er antallet henvendelser doblet. I Frankrike har antallet klager økt med 64 prosent fra 2.294 i hele fjor, til 2.767 fra mai til september i år.

Besøk på de ulike tilsynenes hjemmesider har skutt i været og telefonsentralene for rådgivning er gått varme.

Symbolisk Facebook-smekk
Bøteleggingen av Facebook var maksimumsstraff etter den forrige lovgivningen, Data Protection Act 1998, ettersom Cambridge Analytica-bruddet skjedde før 25. mai i år. I en uttalelse sier ICO at boten ville vært «betydelig høyere» dersom skandalen hadde funnet sted etter at GDPR trådte i kraft. Selskapet har anket boten.

Så langt har ingen bøter vært i nærheten av maksimale bøtesat-

ser, og lederen for European Data Protection Board, Andrea Jelinek, har uttalt at «vår første oppgave er ikke å bøtelegge selskapene».

Foruten bøter, mener Vanebo den største risikoen er konsekvensene av å bli dratt inn i en lang og kostbar tilsynsprosess. Han viser til Narvik kommune, som prøvde å få på plass en enkel løsning med epostsystem gjennom Google Apps, men endte med en lang og tidkrevende prosess med Datatilsynet.

– Narvik-saken viste at det er mye ekstraarbeid med å dokumentere og følge opp arbeidet. Det mange ikke ønsker er å bruke masse tid og krefter på arbeid som trekker ressursene bort fra kjernevirksomheten, sier han.

Datatilsynet har varslet at de først og fremst vil konsentrere seg om de største aktørene, men Vanebo advarer de mindre mot å ta lett på forordningen.

– Dersom de store stiller med et stort kobbel advokater, kan det være at de går bort fra å se på de

største selskapene, til å konsentrere seg om de mindre.

Toppen av isfjellet?

Selv om flere land viser en dobling i antall forespørsler, avviksmeldinger og klager på regelbrudd, påpeker Vanebo at det fortsatt er usikkerhet om det vi nå ser er toppen av isfjellet, eller om nærmer oss et normalnivå. Han mener uansett at tallene viser at GDPR blir tatt på alvor. Risikoen for ikke å følge regelverket er også betydelig.

– Vi ser eksempelvis der du har personalkonflikter og noen må gå, at folk i dag kontakter tre tilsyn: Arbeidstilsynet, Likestillings- og diskrimineringsombudet og Datatilsynet.

Hans beste tips er å være føre var med risikovurdering, i stedet for strakstiltak.

– Det viktige er å få oversikt hva slags opplysninger du behandler, hvorfor gjør du det og om du lov til det. Mange er mer opptatt av å lage personvernerklæringer enn å gjøre grunnarbeidet rundt hva de lager tiltak for.